

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ПОГОДЖЕНО»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
ТВПІТCSБ

Перший проректор

 М.І. Гиль
« 25 » 05 2020 р.

 Д.В. Бабенко
« 25 » 05 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Філософія»

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання 1 курс (2 семестр)
на 2020 - 2021 навчальний рік

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень вищої освіти,
освітній ступінь «Магістр»

галузь знань

21 «Ветеринарна медицина»

шифр і назва

освітня спеціальність

212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

шифр і назва

освітня програма /
спеціалізація

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 31.03.2020 р. (протокол №7), чинної згідно наказу по університету №34-О від 01.04.2020р.

мова навчання

українська

Миколаїв
2020

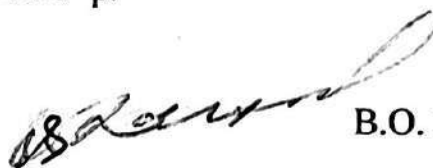
Розробник:

Ханстантинов Віталій Олександрович, доктор політичних наук,
професор, завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївської національного аграрного університету.

Протокол № 9 від 22 травня 2020 р.

Завідувач кафедри,
д-р політ. наук, професор

В.О. Ханстантинов

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 11 від 25 травня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук, доцент

Ю.Ю. Чебан

© Ханстантинов В.О., 2020
© МНАУ, 2020

Анотація

Філософія є особливий тип світоглядного знання, предметом якого є сукупність відносин в системі „людина-світ”. Філософія є теоретичним підґрунтям людського ставлення досвіту, що традиційно зосереджується на осмисленні проблем, які постають перед кожною людиною і кожним новим поколінням у зв’язку з необхідністю визначитися у природному, соціальному та духовному середовищі, сформулювати власну життєву позицію і програму вдосконалення світу і себе в ньому.

З огляду на це курс філософії покликаний ознайомити здобувачів вищої освіти з закономірностями світового історико-філософського процесу, його періодизацією, особливістю проблематики, філософськими системами та творчою спадщиною видатних мислителів того чи іншого історичного часу. Для реалізації свого виключно важливого соціального призначення курс філософії пов’язує вивчення передбачених програмою тем і проблем крізь призму граничних засад буття, для чого пропонується ознайомлення з базовими філософськими категоріями, в тому числі, буття, матерії, свідомості, розвитку, людини та інших, до розробки та інтерпретації яких мали стосунок представники різних філософських течій.

Однією із пріоритетних переваг курсу філософії є увага до фундаментальних принципів сучасної теорії пізнання, проблеми істини, логіки та методології наукового пізнання, а також до проблем суспільства, культури, стратегії майбутнього розвитку людства, до розвитку гуманістичного стилю здійснення різноманітних життєвих практик.

Annotation

Philosophy is a special type of philosophical knowledge whose subject is a set of relations in the system "man-world." Philosophy is the theoretical basis of human attitudes dosvitu that traditionally focuses on understanding the problems faced by each person and each new generation because of the need to decide in the natural, social and spiritual environment to form their own stance and a program to improve the world and themselves in it.

Given this philosophy course designed to acquaint applicants with higher education laws of world historical and philosophical process, its

periodization, feature perspective, philosophical systems and creative heritage of outstanding thinkers of a historical time. To realize its extremely important social purpose binds study course Philosophy of the program topics and issues through the prism of limiting principles of being, which is proposed to review the basic philosophical categories, including existence of matter, consciousness, development, rights and others, development and interpretation of which were involved representatives of different philosophical trends.

One advantage of the priority course philosophy is attention to the fundamental principles of modern epistemology, the problem of truth, logic and methodology of scientific knowledge and to the problems of society, culture, strategy, future development of mankind, to the implementation of the humanistic style of different life practices

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання	денна
Курс	1
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	3,0
Кількість змістових модулів	3
Загальна кількість годин	90
Лекцій	22 години
Семінарських занять	42 годин
Самостійна робота	26 годин
Форма підсумкового контролю	екзамен
Статус дисципліни	обов'язкова
Галузь знань:	21 «Ветеринарна медицина»
Освітня спеціальність	212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Кваліфікація:	лікар ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи

МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу філософії виступає формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу, вміння логічно викладати власну думку, полемізувати, критично аналізувати явища духовно-суспільного життя.

Предмет: найзагальніші універсальні відносини в системі «людина-світ», всезагальні закономірності розвитку природи, суспільства, мислення.

Об'єкт: світ людини як форма самоусвідомлення та духовно-практичного освоєння нею оточуючого природного, суспільного, духовного світу.

Основні освітньо-виховні завдання курсу полягають у тому, щоб:

- ознайомити здобувачів вищої освіти із напрацюваннями світової філософської думки;
- дати виклад основних філософських концепцій, проблем в їх поліфонічному та плюралістичному звучанні;
- розвивати у здобувачів вищої освіти навички самостійного аналітичного підходу до суспільних явищ, духовних феноменів, прагнення до інтелектуально-духовного самовдосконалення і самореалізації;
- озброювати здобувачів вищої освіти основними вимогами, принципами та уявленнями сучасного наукового дискурсу, методології наукового пізнання.

Результати навчання:

- здобувачі вищої освіти повинні знати:
- основні теоретичні положення, важливі вузлові проблеми усіх тем програми; визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, гносеології, соціальної філософії;
- видатних мислителів та найважливіші першоджерела світової філософської думки.
- здобувачі вищої освіти повинні вміти:
- синтезувати набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття;
- застосовувати набуті знання при аналізі реалій сучасного суспільного буття;
- формувати власну позицію щодо актуальних проблем

сьогодення.

Здобувачі вищої освіти повинні оволодіти таким переліком компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати базові задачі і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи, що передбачає використання досліджень, інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснювати просвітницьку діяльність.

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК4. Спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність використання даних досліджень на належному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

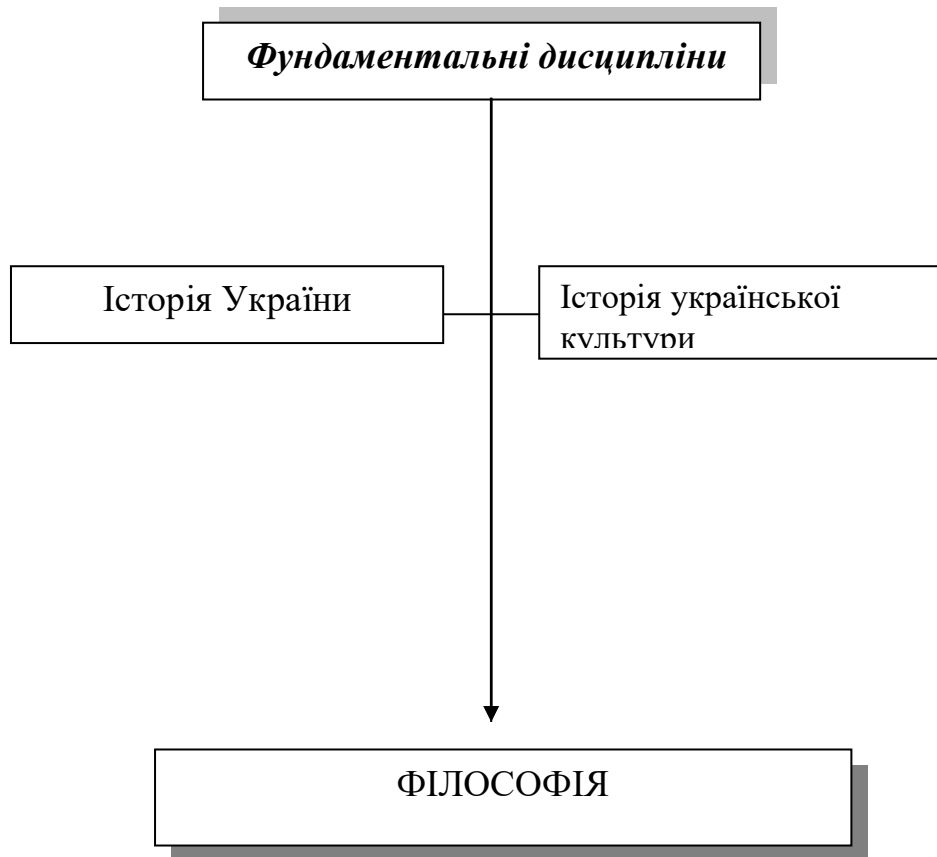
ЗК7. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті та розуміти структуру взаємодії державної служби ветеринарної медицини з міжнародними партнерами.

ЗК9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК10. Прагнення до збереження довкілля.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ ДИСЦИПЛІН

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

До дисциплін, які мають бути вивчені раніше та які надаватимуть можливість розпочати вивчення дисципліни «Філософія» студентами аграрних закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації, що навчаються за освітньо-професійною програмою бакалавра, можна віднести:

- «Історія України», яка надає майбутнім фахівцям систему історичних знань, умінь та навичок, здатність до творчого мислення, судження, усвідомлення загальнолюдських цінностей у світлі історичних подій, сприяє формуванню історичного мислення та історичної свідомості, навичок соціально-історичного аналізу, логіки закономірностей всесвітньо-історичного процесу;

- «Історія української культури», яка має надати майбутнім фахівцям систему історичних знань культурної спадщини народу та її місце в світовій культурі, умінь та навичок творчого мислення, здатності до науково обґрунтованого судження та усвідомлення загальнолюдських цінностей, утворюють культурний код та світоглядну матрицю людини, належним чином орієнтують її на осмислення та розв'язання одвічних людських проблем, що постають в системі відносин «людина — світ», сприяє вихованню високого рівня культури, відповідальності та духовності.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Застосовувати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи.

ПРН 2. Розуміти структуру фахової діяльності та використовувати методи наукових досліджень у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи.

ПРН 3. Демонструвати розуміння щодо годівлі та гігієни тварин, гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзабійної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязабійного інспектування продуктів забою тварин, забезпечення простежуваності.

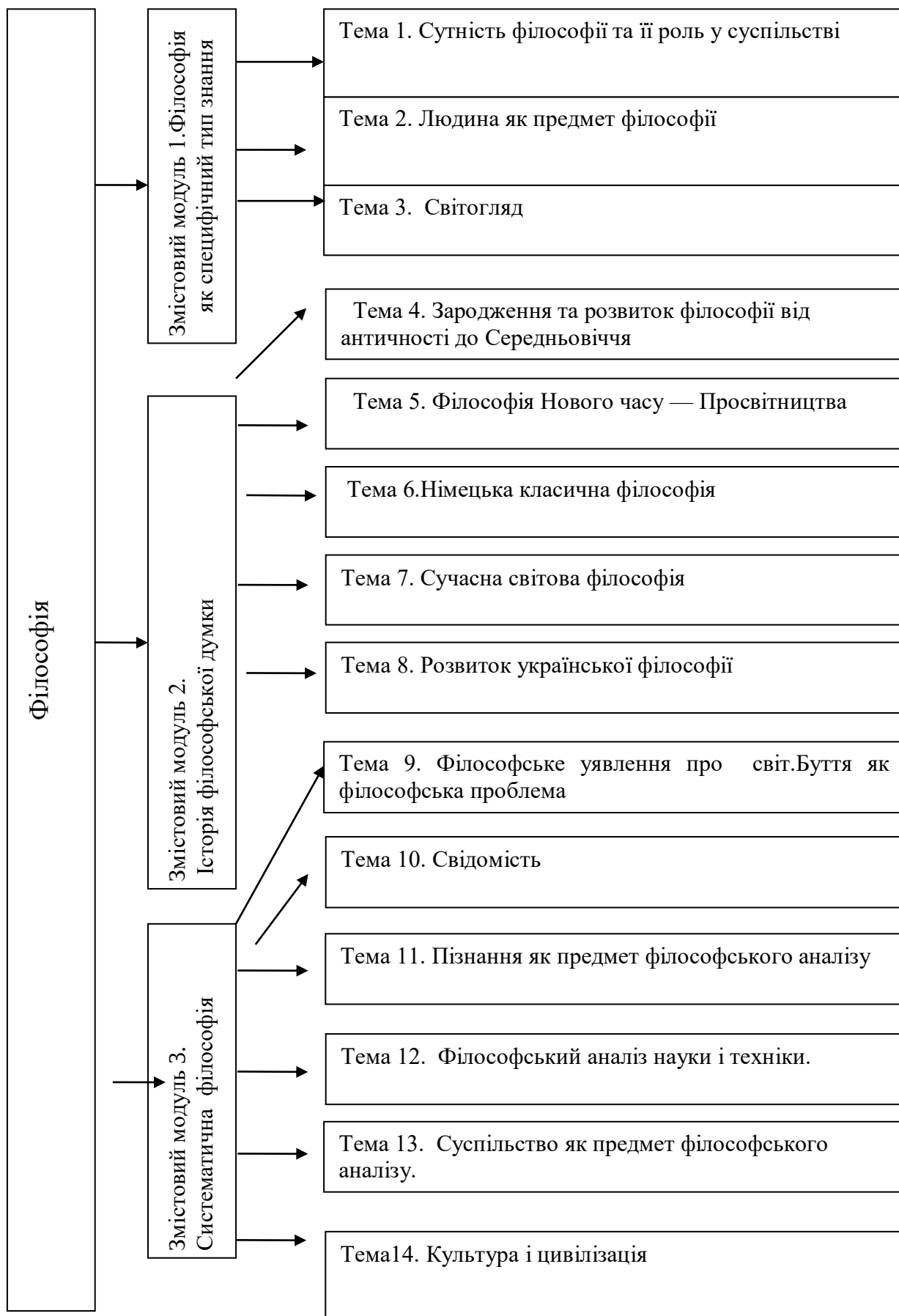
ПРН 5. Володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».

ПРН 6. Застосовувати знання та практичні навички щодо основ організації ветеринарної справи, справочинства, ветеринарної деонтології, психології.

ПРН7. Використовувати дані наукових досліджень, здійснювати оброблення, аналіз, узагальнення та систематизацію отриманих результатів, оформлювати їх у вигляді презентацій та публікацій.

ПРН 18. Володіти питаннями біобезпеки та біоетики, дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів використання біологічних агентів і захисту населення від особливо небезпечних патогенів.

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний розподіл годин і кредитів

Назва модулів	Кількість кредитів	Лекції		Практичних занять		Аудиторна кількість годин	Самостійна робота		Разом годин
		годин	кредитів	годин	кредитів		годин	кредитів	
Модуль 1. Філософія як специфічний тип знання	0,8	6	0,2	10	0,33	16	8	0,27	24
Модуль 2. Історія філософської думки	1,2	8	0,27	20	0,67	28	8	0,27	36
Модуль 3. Систематична філософія	1,0	8	0,27	12	0,4	20	10	0,33	30
Підсумок	3,0	22	0,73	42	1,4	64	26	0,87	90

СКЛАД, ОБСЯГ І ТЕРМІНИ ВИКОНАННЯ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Модулі курсу			Найменування тем	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тижень	Термін контрольного заходу
Найменування модуля	Обсяг, кредит	Сума залікових балів		лекції	практичні	самостійна робота		
Модуль 1. Філософія як специфічний тип знання	0,8	10-18	1.Сутність філософії та її роль у суспільстві. 2. Проблема людини у філософії. 3. Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини	6	6	8	1, 2, 3	3
Модуль 2. Історія філософської думки	1,2	11-18	4.Розвиток філософії від античності ності до Середньовіччя 5.Філософія Нового часу –Просвітництва 6. Німецька класична філософія. 7.Сучасна світова філософія. 8. Українська філософська думка	6	16	8	4, 5, 6, 7	7
Модуль 3. Систематична філософія	1,0	15-24	9.Філософське уявлення про світ.Основні онтологічні категорії 10. Свідомість 11. Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання. 12.Суспільство як предмет філософського аналізу. 13. Культура і цивілізація.	10	20	10	8, 9, 10 11, 12, 13 14,	10 12 15
Всього	3,0	36-60		22	42	26		

ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Лекції традиційні з елементами диспуту, з використанням мультимедійного обладнання для презентації (22 години).

Модуль 1. Філософія як специфічний тип знання

Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.

Соціальні умови та духовні джерела формування філософії. Предмет філософії. Структура, особливості та функції філософії. Матеріалізм та ідеалізм. – основні напрями філософії. Філософія і наука. Філософія і релігія. Філософія і мистецтво. Роль філософії у духовному розвитку індивіда, людства, у гуманізації суспільного життя.

Keywords: philosophy ,function, worldview, materialism, idealism, spiritual source, ontology, gnoseology, axiology, praxeology, logic, ethics, aesthetics

Тема 2. Проблема людини у філософії.

Релігійна та наукова моделі походження людини. Атрибутивні ознаки людини. Феномен тілесності і духовності. Людина і особистість. Структура особистості. Сенс життя і духовний світ людини.

Keywords: person, individual, identity, personality, physicality, spirituality, freedom, meaning of life, death, fate, human origins, God, being

Тема 3. Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини.

Поняття світогляду, структура та способи його існування. Життєво-практичний та теоретичний рівні світогляду. Історичні типи світогляду. Роль світогляду у формуванні життєвої позиції людини, у самопізнанні її, у самореалізації.

Keywords: religion, mythology, art, theoretical worldview, pre-rational worldview, rational worldview, philosophical thinking

Модуль 2. Історія філософської думки

Тема 4. Розвиток філософії від античності до Середньовіччя.

Виникнення та особливості античної філософії, етапи її розвитку. Вчення про буття. Антропологічні та етичні аспекти давньогрецької філософії. Елліністичні школи.

Особливості формування, теоцентризм середньовічної філософії. Апологетика. Патристика. Схоластика. Проблема загальних понять у номіналізмі та реалізмі. Теорія подвійної істини.

Антропоцентризм філософії Відродження. Новий погляд на світоустрій, суспільний ідеал та покликання філософії у вченнях доби Ренесансу.

Keywords: India, China, Confucianism, Taoism, philosophical school, paradigm, Brahman, Atman, Karma, Vedanta, charvaka-lokata, esoteric, magic, psychology, humanity, I dialectic, antiquity, Thales, Miletus, Plato, ideas, Aristotle, Democritus, the atomic theory, Hellenism, Middle Ages, Christianity, apologetics, patristic, scholasticism, God's act of creation, St. Augustine, Thomas Aquinas, universals as abstract concepts, nominalism, realism, theory of double truth, anthropocentrism, Renaissance, Pico della Mirandola, Oration on the Dignity of Man, Copernican revolution

Тема 5. Філософія Нового часу – Просвітництва.

Проблема методів пізнання у філософії Нового часу. Емпірично-індуктивна та раціоналістично-дедуктивна методологія наукового пізнання Ф.Бекона та Р. Декарта.

Проблема людини і суспільства у філософії Просвітництва.

Keywords: modern philosophy, the modern era, modernity, Francis Bacon scientific method, empiricism. inductive reasoning, science, a keptical and methodical approach, a classification of knowledge , Novum Organum, Rene Descartes, Scientific Revolution., «I think, therefore I am», Discourse on the Method, natural philosophy, rationalism, Method of doubt ,matter and form, Spinoza, Leibniz, Locke, Berkeley, Hume, era of Enlightenment, pantheism, deism, scientism, forms of sensibility, epistemological limitation, the thing-in-itself, «Categorical Imperative», notion of moral autonomy, Immanuel Kant, Critique of Pure Reason., process of reasoning, Critique of Practical Reason, Metaphysics of Morals, Georg Hegel, absolute idealism

Тема 7. Сучасна світова філософія

Зародження та особливості сучасної некласичної філософії. Позитивізм у філософії: сутність, еволюція, сучасний стан. Антропологічні течії: філософія фрейдизму, філософія життя, екзистенціалізм. Філософія прагматизму.

Keywords: existentialism, historical materialism of Marx, the triad thesis, antithesis, synthesis, Philosophy of life, Freudianism (philosophy of Sigmund Freud), theory of the unconscious, Eros, Thanatos, sublimation, existentialism, the existence of the individual person, existence precedes essence, Heidegger, Sartre, Existentialism is a Humanism, The Roads to Freedom, Albert Camus

Тема 8. Українська філософська думка

Зародження та характерні ознаки української філософської думки. Києво-руський період: вплив християнізації на проблематику і на практичний морально-етичний характер філософствування. Розробка образу святого, богоданості князівської влади, єдності народу в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз. «Слово про Закон і Благодать» Митрополита Іларіона – видатна пам'ятка давньоруської думки.

Духовні пошуки українських мислителів в умовах перебування у складі польсько-литовської держави. Феномен полемічної літератури, боротьба проти покатоличення і полонізації української народу.

Філософія Києво-Могилянської академії. Г.С. Сковорода як перший український класичний філософ. Вчення про три світи і дві природи.

Стан суспільно-філософської думки на початку ХІХ ст. і роль Кирило-Мефодіївського товариства в її активізації. Філософські погляди П. Куліша, М. Костомарова, П. Юркевича., М. Драгоманова, І. Франка.

Філософські напрацювання української діаспори І пол. ХХ століття.

Keywords: Kievan Rus, Christianization, holy man, pacification, polonization, linguistic and cultural identity, freedom, philosophy of the heart.

Модуль 3. Систематична філософія

Тема 9. Філософське уявлення про світ. Буття як філософська проблема

Поняття “світ”: основні ознаки, історичний розвиток уявлень, сучасний погляд на принципи організації.

Рух як загальний спосіб існування світу. Форми руху. Субстанція. Матеріальна і духовна субстанції. Проблема першоначала світу.

Поняття “буття”, системна організація та форми буття. Сучасний погляд на характер, форми буття. Суперечливість буття людини. Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики буття. Буття і небуття.

Keywords: world, nature, movement, substance, materiality, spiritual substance, first of all the cognition world, anthropic principle, being, materia, space, time, non-existence, movement.

Тема 10. Свідомість

Свідомість: поняття, виникнення, природа, наукові і релігійні уявлення про підгрунтя свідомості. Свідомість і мова, свідомість і праця. Структура, ознаки, функції свідомості. Суспільна свідомість: форми, функції, взаємозв'язок. Свідомість і внутрішній світ людини.

Keywords: consciousness, consciousness and language, consciousness and work, the inner world of man, subconscious, subconscious, public consciousness

Тема 11. Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання

Предмет, категорії, принципи сучасної гносеології. Сутність та структура пізнання. Чуттєве і раціональне пізнання. Основні концепції істини. Критерії істини. Пізнання і практика. Гуманістичний зміст практики та її функції.

Особливості наукового пізнання. Види наукових досліджень. Загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи пізнання. Діалектика

як загальнофілософський метод пізнання. Форми наукового пізнання: ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія. Науковий закон. Специфіка пізнання соціальної дійсності.

Keywords: cognition, knowledge, sensual and rational knowledge, truth, practice as a criterion of truth.

Тема 12. Суспільство як предмет філософського аналізу

Поняття суспільства. Проблема його походження. Рушійні сили суспільного розвитку. Зміст сфер суспільного життя. Діяльність як спосіб існування соціального.

Keywords: The concept of society. The problem of its origin. The driving forces of social development. The content of spheres of public life. Activity as a way of social existence.

Тема 13. Культура і цивілізація

Сутність культури. Основні концепції культури. Структура та функції культури у суспільстві. Культура і особистість. Культура і суспільство.

Поняття цивілізації. Формаційний та цивілізаційний підходи до розуміння історичного процесу.

Keywords: The essence of culture. Basic concepts of culture. The structure and functions of culture in society. Culture and personality. Culture and Society. The notion of civilization. Formatting and civilizational approaches to the understanding of the historical process.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Модуль 1. Філософія як специфічний тип знання

ПЛАН ЛК № 1. Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.

(2 год.)

1. Коло філософських проблем. Предмет філософії.
2. Зародження філософії як світоглядної форми свідомості.
3. Структура та функції філософії.

ПЛАН ЛК № 2. Тема 2. Проблема людини у філософії (2 год.)

1. Проблема походження та буття людини в світі.
2. Єдність біологічного і соціального в людині.
3. Свобода та необхідність в житті людини.
4. Сенс життя і духовність людини.

ПЛАН ЛК № 3. Тема 3. Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини (2 год.).

1. Поняття світогляду, структура та способи його існування.
2. Історичні типи світогляду.
3. Роль світогляду у формуванні життєвої позиції людини, її самопізнанні та самореалізації.

Модуль 2. Історія філософської думки

ПЛАН ЛК № 4. Тема 4. Розвиток філософії від античності до Середньовіччя (2 год.)

1. Антична філософія: характер, етапи розвитку, проблематика.
2. Середньовічна філософія.
3. Філософія Відродження.

ПЛАН ЛК № 5. Тема 5. Філософія Нового часу – Просвітництва (2 год.)

1. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
2. Механіцизм та сенсуалізм у філософії Нового часу.
3. Людина і суспільство у філософії Просвітництва.

ПЛАН ЛК № 6. Тема 7. Сучасна світова філософія (2 год.)

1. Особливості та головні напрями сучасної некласичної філософії.
2. Філософія позитивізму.
3. Антропологічні напрями у новітній філософії.
4. Філософія прагматизму.

Модуль 3. Систематична філософія

ПЛАН ЛК № 7. Тема 9. Філософське уявлення про світ. Буття, матерія – основні онтологічні категорії(2 год.)

1. Світ. Картина світу як світоглядне уявлення. Типи картин світу.
2. Рух як спосіб існування світу.
3. Буття.Сучасний погляд на характер та форми буття.
- 4.Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики буття.

ПЛАН ЛК № 8. Тема 10. Свідомість (2 год.)

1. Проблема походження та природа свідомості у філософії.
2. Структура свідомості, її властивості та функції.
3. Свідомість і внутрішній світ людини.

ПЛАН ЛК № 9. Тема 11. Пізнання як предмет філософського аналізу. Наукове пізнання (2 год.)

1. Поняття, структура пізнання.Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні.
2. Проблема істини. Роль практики у пізнанні.
3. Особливості наукового пізнання. Види наукових досліджень.
4. Форми та методи наукового пізнання.

ПЛАН ЛК № 10. Тема 12. Суспільство як предмет філософського аналізу (2 год.)

1. Поняття суспільства та проблема його походження.
2. Зміст сфер суспільного життя та рушійні сили суспільного розвитку.
3. Діяльність як спосіб існування соціального.

ПЛАН ЛК № 11. Тема 13. Культура і цивілізація (2 год.)

1. Сутність та основні концепції культури.
2. Структура та функції культури у суспільстві.
3. Цивілізація: історія поняття. Цивілізація як спосіб буття культури.
4. Формаційний та цивілізаційний підходи до розуміння історичного процесу.

ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття з курсу «Філософія» проводяться із здобувачами вищої освіти протягом семестру згідно з програмою курсу з метою закріплення теоретичних знань. Викладачем, який веде практичні заняття, здійснюється поточний контроль рівня знань з теми, що винесено на обговорення шляхом оцінювання виступів з питань та відповідей на них, участі у дискусії, індивідуальної співбесіди зі здобувачем вищої освіти по темі групового обговорення і по індивідуальним завданням. Різні форми участі у семінарському занятті оцінюються відповідно до критеріїв, з якими здобувачі вищої освіти заздалегідь ознайомлюються.

Підготовка до участі у семінарському занятті повинна носити творчий характер. Попередньо здобувач вищої освіти має вивчити відповідні теми за рекомендованою літературою, список якої наведено в кінці робочої програми.

З незрозумілих питань курсу здобувач вищої освіти може одержати консультацію викладача дисципліни у відповідні дні, за графіком, установленим кафедрою.

Питання для обговорення на семінарських заняттях наведено у виданні: Філософія: плани семінарських занять, ключові поняття, питання для контролю та самоконтролю знань, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей

МНАУ/ Укладач: В.О. Ханстантинов. — Миколаїв: МДАУ, 2020. — 49 с.

Тестування в електронній системі moodle: (Ханстантинов В.О. Філософія [Електронний ресурс] : електронний навчальний ресурс / В.О. Ханстантинов; система управління електронними ресурсами МНАУ. – Режим доступу : <http://moodle.mnau.edu.ua>)

Модуль 1. Філософія як специфічний тип знання
ПЛАН ПЗ № 1. Тема 1. Сутність філософії та її роль у
суспільстві (2 год.)

1. Коло філософських проблем. Предмет філософії.
2. Зародження філософії як світоглядної форми свідомості.
3. Структура та функції філософії.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування:

1. Назвіть соціальні умови та духовні джерела формування філософії.
2. Поясніть чому філософія є світоглядним знанням.
3. В чому проблема визначення предмету філософії.
4. Які є специфічні риси філософського мислення?
5. Чому філософія є інтегральним видом знання?

ПЛАН ПЗ № 2. Тема 2. Проблема людини у філософії (2 год.)

1. Проблема походження та буття людини в світі.
2. Єдність біологічного і соціального в людині.
3. Свобода та необхідність в житті людини.
4. Сенс життя і духовність людини.

2) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування:

1. Дати визначення поняття людини.
2. Співставте поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
3. Які чкості людини вважаються біологічними, а які соціальними?
4. Що таке свобода? Як свобода співвідноситься із відповідальністю, справедливістю, необхідністю?
5. Чим визначається сенс життя?

6. Чи можна ототожнювати духовність людини з її культурністю, вихованістю, освіченістю?

ПЛАН ПЗ № 3. Тема 3. Світогляд як найвища форма самоусвідомлення людини (2 год.).

1. Поняття світогляду, структура та способи його існування.
2. Історичні типи світогляду.
3. Роль світогляду у формуванні життєвої позиції людини, її самопізнанні та самореалізації.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування:

1. Що означає поняття «світогляд»?
2. Яка структура світогляду?
3. Які існують способи маніфестації світоглядної позиції людини?
4. Чому міфологію та релігію вважають історичними типами світогляду?
5. Чи можна порівнювати між собою вплив реклами, політичної пропаганди з засобами міфотворчості минулого?
6. Яка роль світогляду у формуванні життєвої позиції людини?

Модуль 2. Історія філософської думки

ПЛАН ПЗ № 4. Тема 4. Розвиток філософії від античності до Середньовіччя (4 год.)

1. Антична філософія: характер, етапи розвитку, проблематика.
2. Середньовічна філософія.
3. Філософія Відродження.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Зміни у світогляді європейської людини під час переходу від Античності до Середньовіччя.
2. Вихідні ідеї і середньовічної патристики.
3. Місце філософії і теології у духовному житті суспільства.
4. Схоластика і містика як провідні напрями середньовічної філософії.

ПЛАН ПЗ № 5. Тема 5. Філософія Нового часу – Просвітництва (4 год.)

1. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
2. Механіцизм та сенсуалізм у філософії Нового часу.
3. Людина і суспільство у філософії Просвітництва.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Творчість яких мислителів можна вважати початком розвитку новоєвропейської філософії?
2. Чому розробка методів наукового пізнання вийшла на передній план у філософській творчості Ф. Бекона?
3. Яку методологію наукового пізнання запропонував Ф. Бекон і чим вона відрізняється від методології наукового пізнання Р. Декарта?
4. Чому механіцизм був властивий філософії Нового часу і в чому це проявлялось?
5. Що ви знаєте про сенсуалізм Дж. Берклі?
6. Охарактеризуйте як вирішувалась проблема «людина – суспільство» в соціально-філософських концепціях просвітників?

ПЛАН ПЗ № 6. Тема 7. Сучасна світова філософія (4 год.)

1. Особливості та головні напрями сучасної некласичної філософії.

2. Філософія позитивізму.
3. Антропологічні напрями у новітній філософії.
4. Філософія прагматизму.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Зміна парадигми філософського мислення у ХІХ - на поч. ХХ ст.
2. Ідеї створення «наукової філософії» в європейській філософії ХІХ ст.
3. Основні ідеї «філософії життя».
4. Загальні особливості духовних процесів та розвитку філософії у ХХ ст.
5. Сцієнтистські напрями в зарубіжній філософії ХХ ст.: «логічний позитивізм» (неопозитивізм), «аналітична філософія», «лінгвістична філософія», постпозитивізм, критичний раціоналізм.

План ПЗ № 7. Тема 8. Українська філософська думка (4 год.)

1. Зародження та характерні ознаки української філософської думки (Києво-руський період).
2. Духовні пошуки українських мислителів у складі польсько-литовської держави.
3. Г.С. Сковорода і його вчення про три світи і дві природи.
4. Розвиток філософської думки у ХІХ - на початку ХХ століття.
1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

5. Який вплив прийняття християнства справило на українську філософську думку?
6. Які нові ідеї містяться у творі митрополита Іларіона «Слово про Закон і Благодать»?
7. Охарактеризувати духовний стан в умовах перебування українських земель у складі Польсько-Литовської держави?
8. Чому Григорія Сковороду вважають першим українським класичним філософом?
9. Хто входив до складу Кирило-Мефодіївського товариства, і з якими новими ідеями для тогочасного суспільства вони виступали?
10. Кого можна вважати прибічниками «філософії серця» серед українських мислителів?

Модуль 3. Систематична філософія.

ПЛАН ПЗ №7. Тема 9. Філософське уявлення про світ. Буття, матерія – основні онтологічні категорії(4 год.)

1. Світ. Картина світу як світоглядне уявлення. Типи картин світу.
2. Рух як спосіб існування світу.
3. Буття. Сучасний погляд на характер та форми буття.
4. Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики буття.
1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Що означає поняття «світ» і чому воно історично зародилося раніше поняття «філософія»?
2. Яка відмінність між поняттями «картина світу» і

«світогляд»?

3. Охарактеризуйте буденну і наукову картину світу, що в них схожого і відмінного?

4. Чому прийнято говорити про філософські картини світу, тобто про їх множину, а не про єдину можливу?

5. На підставі чого філософи дійшли висновку, що рух є способом існування всього сутнього?

6. Як співвідносяться поняття «рух» і «розвиток»?

7. Сучасний погляд на характер та форми буття.

8. Матерія, простір, час – ключові поняття для характеристики

У чому проявляється значення проблеми буття для філософії?

9. Хто з античних філософів уперше зробив буття як таке предметом осмислення? Яких висновків він дійшов?

10. Які атрибути матерії вам відомі?

11. Чому діяльність постає основою буття людини?

ПЛАН ПЗ № 8. Тема 10. Свідомість (4 год.)

1. Проблема походження та природа свідомості у філософії.

2. Структура свідомості, її властивості та функції.

3. Свідомість і внутрішній світ людини.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Назвати ключові концепції походження свідомості в історії філософії.

2. Дати визначення поняття «свідомість» і порівняти його з поняттям «світогляд».

3. Які структурні елементи виділяють у свідомості?

4. Охарактеризувати функції свідомості та вказати її властивості.

5. Які складові входять до внутрішнього світу людини?

ПЛАН ПЗ № 9. Тема 11. Пізнання. Наукове пізнання. (4 год.)

1. Поняття, структура пізнання. Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні.

2. Проблема істини. Роль практики у пізнанні.

3. Особливості наукового пізнання. Види наукових досліджень.

4. Форми та методи наукового пізнання.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Поняття пізнання та його види.

2. Рівні і форми пізнання.

3. Проблема істини в пізнанні.

4. Істина та якісні характеристики знання.

5. Людина і пізнання.

6. Чому практика є чинником пізнавальної активності та критерієм істини?

7. Які прикметні ознаки наукового пізнання?

8. Назвати види та рівні наукового пізнання.

9. Що належить до форм наукового пізнання?

ПЛАН ПЗ № 10. Тема 12. Суспільство як об'єкт філософського аналізу (4 год.)

1. Поняття суспільства та проблема його походження.

2. Суспільство як система і життєдіяльність людини.

3. Рушійні сили суспільного розвитку.

4. Філософія історії, проблема єдності і багатоманітності історії.

1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Що таке суспільство?

2. Які основні концепції походження суспільства ви знаєте?

3. Назвати сфери суспільного життя і охарактеризувати їх зміст.

4. Що належить до рушійних сил суспільного розвитку?

5. Що таке історичний прогрес і які його критерії?

6. В чому полягає проблема єдності і багатоманітності історії?

ПЛАН ПЗ № 11. Тема 13. Культура і цивілізація (4 год.)

1. Сутність та основні концепції культури.
2. Структура та функції культури у суспільстві.
3. Цивілізація: історія поняття. Цивілізація як спосіб буття культури.
4. Формаційний та цивілізаційний підходи до розуміння історичного процесу.
1) усне опитування (2-4 бал.)

Питання для опитування

1. Що в перекладі означає поняття «культура»?
2. Ким і коли це поняття було запроваджено стосовно людини та її якостей?
3. Які основні концепції культури ви знаєте?
4. Чи може існувати окремо матеріальна і окремо духовна культура у суспільстві?
5. Як співвідносяться поняття «культура» і «цивілізація»?
6. Хто розробив стосовно аналізу всесвітнього історичного процесу формаційний та цивілізаційний підходи?

ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА САМОСТІЙНЕ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Теми, які виносяться для самостійного відпрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. В методичних рекомендаціях для самостійної роботи виділяються теми, які здобувач вищої освіти повинен виконати самостійно

Самостійна робота здобувача вищої освіти є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять за розкладом.

Самостійна робота здобувача вищої освіти в обсязі 26 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, а також підготовки до семінарських занять.

Види індивідуальних завдань:

1. підготовка реферату
2. підготовка та друк тез на студентську наукову конференцію
3. участь в олімпіаді з дисципліни.

Теми, що винесені на самостійне обов'язкове опрацювання:

1. Філософія Стародавньої Індії.
2. Філософія Стародавнього Китаю.
3. Елліністичні школи у філософії.
4. Містицизм у філософії Середньовіччя.
5. Соціально-філософські засади соціалістичних утопічних теорій (Т. Мор, Т. Кампанелла).
6. Британська філософія (Дж. Берклі, Дж. Локк).
7. Марксистська філософія.
8. Німецька класична філософія.
9. Українська філософська думка.
10. Філософський аналіз науки і техніки.

№	Модулі, змістові модулі	Кількість годин	Кількість заходів	Оцінка в балах		Сума балів	
				min	max	min	max
Модуль 1.							
1. Обов’язкова							
	- підготовка доповіді	2	1	1	2	1	2
	- тестування	2	1	1	2	1	2
2. Не обов’язкова							
	- підготовка презентацій	2	1	2	3	2	3
	Разом по 1 модулю	6	x	x	x	4	7
Модуль 2.							
1. Обов’язкова							
	- підготовка доповіді	2	1	1	2	1	2
	- тестування	2	1	1	2	1	2
2.Не обов’язкова							
	- підготовка презентацій	2	1	2	3	2	3
	Разом по 2 модулю	6	x	x	x	4	7
Модуль 3.							
1. Обов’язкова							
	- підготовка доповіді	2	2	1	2	2	4
	- тестування	2	2	1	2	2	4
2.Не обов’язкова							
	- підготовка презентацій	2	1	2	3	2	3
	-участь в олімпіаді, участь в студентській конференції	3	1			5	7
	- підготовка реферату	5	1	5	8	5	8
	Разом по 3 модулю	14	x	x	x	16	26
Всього самостійної роботи		26	x	x	x	24	40

Теми рефератів

1. Філософія і життя.
2. Філософія і наука.
3. Філософія і релігія.
4. Людина як універсальний предмет філософії.
5. Особливості східної парадигми філософствування.
6. Особливості західної парадигми філософствування.
7. Онтологізм давньогрецької філософії.
8. Антропологічні аспекти античної філософії.
9. Виникнення та особливості середньовічної філософії.
10. Філософський сенс заповідей Христа.
11. Проблема універсалій в філософії Середньовіччя.
12. Ф.Бекон – засновник емпіричного природознавства.
13. Філософія французького Просвітництва.
14. Філософська система та метод Гегеля.
15. Матеріалістичне розуміння історії в марксизмі.
16. Марксистська концепція практики.
17. Прагматизм як філософська течія.
18. Філософія глобальних проблем (А.Печчеї, А.Браун).
19. Націософія Д. Донцова.
20. Історіософська концепція В. Липинського
21. Історичний розвиток уявлень про світ.
22. Суперечливість буття людини.
23. Наука і релігія про свідомість
24. Структура та основні форми суспільної свідомості.
25. Історична і соціокультурна детермінація пізнання.
26. Проблема комп'ютерного моделювання мислення.
27. Матеріальні основи суспільного розвитку.
28. Соціальна структура та політична система суспільства.
29. Людиномірна сутність культури.
30. Культура і цивілізація.
31. Ідеали, наука та етика вченого.
32. Проблема гуманізації сучасного технологічного світу.
33. Вчення про ноосферу і проблема глобального моделювання.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Питання для поточного контролю знань

Модуль 1. Філософія як специфічний тип знання.

1. Що таке світогляд?
2. Назвіть історичні типи світогляду.
3. Назвіть галузі філософського знання.
4. Що таке креаціонізм?
5. В чому полягають основні функції філософії?
6. Яка роль праці і мови у становленні людини?
7. Яка відмінність у поняттях “людина”, “індивід”, “індивідуальність”, “особистість”?
8. Що таке монізм?
9. Що таке матеріалізм?
10. Що таке ідеалізм?
11. Чому філософія є теоретичною основою світогляду?
12. Назвіть принципи формування світогляду.
13. Які історичні типи світогляду ви знаєте?
14. В чому полягає проблематичність людського буття?
15. Яке співвідношення понять «людина – індивід – індивідуальність – особистість»?
16. Що є біологічного, соціального та духовного в людині?

Модуль 2. Історія філософської думки.

1. Які філософські школи стародавньої Індії ви знаєте?
2. В чому полягає зміст філософсько-етичної концепції Конфуція?
3. Які етапи розвитку античної філософії ви знаєте?
4. В чому полягає онтологізм давньогрецької філософії?
5. Охарактеризуйте антропологічні ідеї давньогрецької філософії.
6. Охарактеризуйте світ ідей в філософії Платона.
7. Які філософські школи періоду еллінізму ви знаєте?
8. Які передумови формування та загальні риси середньовічної філософії?
9. Дайте характеристику апологетики.
10. Що таке патристика?
11. Розкрийте особливості схоластики як стилю філософствування

12. В чому полягає філософський зміст полеміки навколо універсаліїв?
13. Дайте характеристику гуманізму філософії Відродження.
14. Охарактеризуйте методологічні позиції Ф. Бекона та Р. Декарта.
15. Назвіть видатних представників філософії Нового часу.
16. Хто вважається засновником німецької класичної філософії?
17. Проаналізуйте систему та метод філософії Г.Гегеля.
18. Охарактеризуйте філософські погляди Л.Фейєрбаха.
19. Чим покликана займатись філософія позитивізму з погляду О.Конта?
20. Що є головним у поясненні соціальних, культурних, моральних явищ у психоаналітичній філософії?
21. Охарактеризуйте концепцію “трьох світів” Г.Сковороди.
22. Окресліть зміст та оцініть «філософію серця» П.Юркевича.
23. Проаналізуйте зміст поняття «ноосфера» і значення його для сучасного екологічного мислення.

Модуль 3. Систематична філософія.

1. Охарактеризуйте поняття “світ” .
2. Античний погляд на Всесвіт і людину в ньому.
3. Чи є світ людиномірним?
4. Порівняйте релігійну, наукову та філософську картини світу.
5. Проаналізуйте концепцію буття в історії філософії.
6. Охарактеризуйте структуру та назвіть основні форми буття.
7. Яке співвідношення між поняттями «буття», «субстанція», «матерія»?
8. Наведіть класифікацію форм руху.
9. У чому різниця між матеріалізмом та ідеалізмом щодо інтерпретації світу?
10. Назвіть біологічні та соціальні передумови свідомості.
11. Опишіть структуру та функції свідомості.
12. Які форми суспільної свідомості ви знаєте і в чому полягає взаємозв’язок між ними?
13. Яке співвідношення між поняттями «свідоме», «підсвідоме», «несвідоме», «самосвідомість», «духовний світ»?
14. Що таке пізнання?
15. Яка структура пізнавального відношення?
16. Які форми чуттєвого пізнання ви знаєте?
17. Чим відрізняється раціональне пізнання від чуттєвого?

18. Що таке істина?
19. Чому практика виступає критерієм істини?
20. У чому полягає специфіка наукового пізнання?
21. Які методи емпіричного пізнання ви знаєте?
22. Які методи логічного мислення вам відомі?
23. Назвіть і охарактеризуйте форми наукового пізнання?
24. Кого із сучасних методологів науки ви знаєте?
25. Охарактеризуйте структуру і функції науки.
26. Що таке суспільство?
27. Які концепції виникнення суспільства ви знаєте?
28. Дайте визначення поняттю та охарактеризуйте структуру суспільного виробництва.
29. Розкрийте суть закону Томаса Мальтуса про народонаселення.
30. Хто і коли запровадив поняття “суспільно-економічна формація”?
31. Що таке культура?
32. Що таке цивілізація?
33. Охарактеризуйте поняття «соціальна структура суспільства».
34. Що входить до складу політичної системи суспільства?
35. Якими чинниками обумовлена актуальність проблеми прогнозування у сучасних умовах?
36. Назвіть і охарактеризуйте найбільш злободенні глобальні проблеми людства.
37. За допомогою яких методів забезпечується соціальне передбачення і прогнозування майбутнього?
38. Чому перехід від техногенної до антропогенної цивілізації є нагальною потребою сучасності?

Питання до підсумкового контролю знань (екзамен)

1. Світогляд, його структура.
2. Історичні типи світогляду: міфілогія, релігія, філософія.
3. Особливості філософського знання. Матеріалізм. Ідеалізм.
4. Структура та функції філософії.
5. Філософія і наука.
6. Філософія в системі культури та її роль у житті людини, суспільства.
7. Зародження філософії. Проблема першоначала у філософії.
8. Основні течії та загальні риси староіндійської філософії.

9. Конфуціанство та даосизм – провідні течії старокитайської філософії.
10. Натурфілософія (мілетська школа, вчення Демокріта).
11. Класичний період давньогрецької філософії.
12. Філософія Епікура та Лукреція Кара. Неоплатонізм.
13. Виникнення та особливості середньовічної філософії.
14. Патристика. Погляди Августина Блаженного.
15. Схоластика. Реалізм і номіналізм. Погляди Фоми Аквінського.
16. Філософія Відродження.
17. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
18. Людина і суспільство в суспільно-філософській думці Просвітництва.
19. Німецька класична філософія. Погляди І. Канта.
20. Г.Ф.Гегель, його філософська система і метод.
21. Антропологічний матеріалізм Л.Фейєрбаха.
22. Буття. Субстанція.
23. Основні положення та ідеї марксистської філософії.
24. Становище філософської думки в Україні у ХІ-ХУІІст.
25. Філософія Г.С.Сковороди.
26. Розвиток української філософії у ХІХ-ХХст.
27. Зародження та загальна характеристика неокласичної філософії ХІХ-ХХст.
28. Філософія позитивізму: сутність, еволюція, напрямки.
29. «Філософія життя» (Ф.Ніцше, З.Фрейд, А.Бергсон).
30. Екзистенціалізм – провідна антропологічна течія сучасної філософії.
31. Поняття «світ»: історичний розвиток уявлень, сучасний погляд.
32. Матерія, спосіб та форми її існування.
33. Природа та генезис свідомості. Роль соціальності у виникненні свідомості.
34. Структура свідомості, її основні рівні.
35. Форми суспільної свідомості. Роль соціальності у виникненні свідомості.
36. Характерні риси наукового пізнання.
37. Принципи, закони та категорії діалектики.
38. Альтернативи діалектики.
39. Предмет, основні категорії та принципи сучасної гносеології.
40. Єдність чуттєвого та раціонального в пізнанні.

41. Проблема істини (об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна, наукова і філософська).
42. Суспільство як процес і результат життєдіяльності людини.
43. Суспільне виробництво і його структура.
44. Зміст сфер суспільного життя.
45. Антропосоціогенез. Єдність природного і соціального в людині.
46. Людина, індивід, індивідуальність, особистість. Структура особистості.
47. Духовність і проблема сенсу життя.
48. Філософські концепції культури.
49. Соціальна структура та політична система суспільства
50. Цивілізація: поняття, конкуренції розвитку, плюралізм цивілізації.
51. Суспільство і природа. Вчення В.І.Вернадського про ноосферу.
52. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.
53. Наука, її структура та функції.
54. Форми та методи наукового пізнання.
55. Особливості пізнання соціальної дійсності.
56. Історичний процес як предмет філософського осмислення.
Суспільний прогрес як предмет філософського осмислення: сутність, критерії.
57. Цінності та їх роль в житті суспільства, людини.
58. Філософський аналіз техніки та технології.
59. Соціальні передбачення і прогнозування майбутнього.
60. Проблеми людини в історії філософії.

**РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА
ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

№ мод уля	Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
			min	max	min	max
1.	Аудиторна робота:					
	- усне опитування	1	3	5	3	5
	- контрольна робота	1	3	6	3	6
	Самостійна робота:					
	- підготовка доповіді	1	1	2	1	2
	- підготовка презентацій	1	2	3	2	3
	- тестування	1	1	2	1	2
	Разом				10	18
2.	Аудиторна робота:					
	- контрольна робота	1	5	7	5	7
	- усне опитування	1	2	4	2	4
	Самостійна робота:					
	- підготовка доповіді	1	1	2	1	2
	- тестування	1	1	2	1	2
	Не обов'язкова					
	- підготовка презентацій	1	2	3	2	3
	Разом				11	18
3.	Аудиторна робота:					
	- усне опитування	1	1	3	1	3
	Самостійна робота:					
	Обов'язкова					
	- тестування MOODLE	2	1	2	2	4
	- підготовка доповіді	2	1	2	2	4
	Не обов'язкова					
	- підготовка реферату	1	5	7	5	7
	- тези, участь в олімпіаді	1	5	6	5	6
	Разом				15	24
	За семестр				36	60
	Екзамен				24	40
	Разом				60	100

Поточний контроль здійснюється шляхом проведення усного опитування, написання контрольних робіт, захисту рефератів. На

семінарських заняттях практикується експрес-опитування, виступи здобувачів вищої освіти зі складних питань, дискусії.

Питання для обговорення наведено у виданні: Молчанова О.Б. Практикум з філософії: Методичні рекомендації для підготовки та проведення семінарських занять для студентів денної форми навчання всіх напрямів підготовки/ О.Б. Молчанова, В.О. Ханстантинов. — Миколаїв: МДАУ, 2010. — 36 с.

Оцінювання здобувачів вищої освіти на екзамені

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	37-40
BC	Добре	31-36
DE	Задовільно	24-30
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	<24

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	«5»
BC	Добре – в цілому правильна робота з певною кількістю помилок	75-89	«4»
DE	Задовільно – непогано, але із значною кількістю помилок	60-74	«3»
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію	35-59	«2»
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1-34	«2»

Здобувачі вищої освіти, які набрали менше 36 балів, до сесії не допускаються. До складання екзамену такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання екзамену по екзаменаційних білетах, які містять два теоретичні питання, або по екзаменаційних тестах, що включають 40 питань.

Звільнення здобувача вищої освіти від екзамену можливе тільки за рішенням кафедри при значних успіхах здобувача вищої освіти, за поданням викладача. Для цих здобувачів вищої освіти кількість набраних балів з дисципліни визначається як 100 балів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

Основна

1. Бичко К. А. Історія філософії : підруч. / К. А. Бичко. – К. : Академія, 2001. – 549 с.
2. Горський В. С. Історія української філософії : навч. посіб. / В. С. Горський. – К. : Знання, 2001. – 374 с.
3. Кармин А. С. Философия / А. С. Кармин, Г. Г. Бернацкий. – СПб: Знание, 2001. – 485 с.
4. Основи філософських знань (філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство): підруч. / за ред. М. І. Горлача. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 982 с.
5. Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посіб./ В. Л. Петрушенко. – Львів : Каравела, 2004. – 528 с.
6. Причепій Є. М. Філософія : підруч. / Є. М. Причепій., А. М. Черній. – К. : Академія, 2005. – 435 с.
7. Філософія : навч. посіб. / за ред. І. Ф. Надольного. – К. : Вікар, 2011. – 455с.
8. Філософія : курс лекцій / В. О. Ханстантинов. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – 149 с.

Додаткова

1. Данильян О.Г. Філософія: підруч. / О.Г. Данільян, О.П. Дзьобань. — Харків : Право, 2019. — 432 с.
2. Європейський словник філософії . — К. : Дух і літера, 2010. — 576 с.
3. Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посіб./ В. Л. Петрушенко. — Львів : Магнолія-2006, 2015. — 506 с.
4. Причепій Є. М. Філософія : підруч. / Є.М. Причепій., А. М. Черній. — К. : Академія, 2005. — 435 с.
5. Філософія: плани семінарських занять, ключові поняття, питання для контролю та самоконтролю знань, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей МНАУ/ Укладач: В.О. Ханстантинов. — Миколаїв: МДАУ, 2020. — 49 с.

Інтернет-джерела

1. Киричок О.Б. Філософія: підруч./ [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.umsa.edu.ua/storage/kf_filosof/files/6oT7nwlcLkZyC3ZHNzJiIY3pCdIpyB6hP2Yij8SN.pdf/

2. Лузан А.О. Вступ до філософії / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1445112748969/filosofiya/vstup_do_filosofi_i_-_luzan_ao

3. Пазенок В.С. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1662060752061/filosofiya/filosofiya_-_pazенок_vs

4. Сидоренко О.П. Філософія / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/filosofiya/filosofiya_-_sidorenko_op

Робочу програму розробив
д-р політ. наук, професор

 В.О. Ханстантинов